

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK ALGILARININ VE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE BAKIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

M. Kayhan KURTULDU*

Özet

Müzik öğretmenliği sanat eğitiminin en önemli uygulama birimi olarak karşımıza çıkmaktadır. İlköğretim çağından itibaren bireylerin gelişme ve olgunlaşma dönemleri içerisinde yer alan müzik eğitimi, kişisel ve ruhsal etkileri dolayısıyla eğitim öğretimin de önemli bir parçasıdır. Bu süreç içerisinde, bireylerin gelişimi üzerinde etki sahibi olan müzik eğitiminin uygulayıcısı konumundaki müzik öğretmenlerinin değeri ve mesleklerinin önemi de artmaktadır. Bu çalışmada Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı öğrencilerinin, müzik öğretmenliği mesleğine yönelik algıları ve yaklaşımları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalışma kapsamında müzik öğretmeni adaylarına meslek algıları ve görüşlerine yönelik bir anket hazırlanarak uygulanmıştır. Hazırlanan anket çalışmasında müzik öğretmeni adaylarının meslek seçimi, geleceğe bakışları ve işleyiş hakkındaki düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Anket uygulamasından elde edilen sonuçlar, istatistik değerlendirme sürecinden geçirilmek suretiyle yorumlanmıştır. Yapılan istatistik analiz çalışması neticesinde, müzik öğretmeni adaylarının verdikleri cevapların puanlanması yapılmış ve sonuçlar hakkındaki değerlendirmeler bu verilerden faydalanılarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik, müzik öğretmeni, öğretmenlik algısı

Giriş

Öğretmenlik algısını, öğretmen adayının kendi mesleğine yönelik ilk ve en önemli yaklaşımı olarak değerlendirmek mümkündür. Meslek olarak öğretmenliği tercih eden bireyin, adayı olduğu mesleğe yönelik bakış açısı ve memnuniyeti, onun gelecekteki başarısıyla doğru orantılıdır. Bu sebeple öğretmen adaylarının kendi mesleğine yönelik yaklaşımı, araştırmaya açık bir alandır. Yapılan tespit ve değerlendirmeler neticesinde olası eksiklik veya yanlışların belirlenmesi, sürecin iyileştirilmesinde önemli birer adımdır.

Öğretmenlik mesleği temelde insan yetiştirmeye bağlıdır ve bu sebeple insanlığa hizmet eden en önemli meslekler içerisinde yer almaktadır. Bir insanlık mesleği olarak da adlandırabileceğimiz öğretmenlik mesleğinin başarılı olabilmesinde, öğretmenin niteliği oldukça önemlidir. Bu nedenle öğretmen niteliğinin yükseltilmesinde öğretmenin yetiştirilmesi sürecinin önemi artmaktadır. Günümüz müzik eğitiminin

* Yrd. Doç. Dr.; Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD Söğütlü/Trabzon

yapısı içerisinde öğretmenin rolü, uyguladığı program veya öğrenme yöntemlerinden daha ön plandadır. Dolayısıyla öğretmenin yetiştirildiği süreç ve öğretmenin bu sürece ve mesleğe olan yaklaşımı, onun kendine olan güveni ve bireysel başarısı üzerinde oldukça etkilidir.

Bir müzik öğretmenin, mesleğinde başarılı olması ve kendisinden beklenen görevleri verimli bir tarzda yerine getirebilmesi için, öğretmenlik mesleğini kendisine amaç edinecek kadar sevmesi, müzik öğrenim ve öğretim işlevini yerine getirebilecek kadar müzik ile ilgili kişisel yeteneklere sahip olması, mesleği ve eğitim dalı ile ilgili yeterli öğretmenlik davranışları edinebileceği bir eğitim almış olması gereklidir.(Otacıoğlu, 2006).

Müzik öğretmenliği kendine özgü bir meslektir. Müzik öğretmenliği eğitimi, bu mesleğe yönelen veya yöneltilen bireyleri müzik alanında öğretmenleştirme sürecidir. Bu süreç genel olarak müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği yeterlikler üzerinde odaklanır (Uçan, 2006). Müzik öğretmenin yeterliliği, meslek başarısını da beraberinde getiren unsurlardan biridir. Fakat öğretmenin eğitimini aldığı mesleğe yönelik bilgi birikiminin yeterli olması, onun öğretmenlik mesleğindeki başarısının garantisi değildir.

Öğretmen yeterliği eğitim kalitesini doğrudan etkileyen önemli bir faktördür. Öğretmenlik mesleği alan bilgisi, genel kültür ve pedagoji bilgi ve becerisini gerektiren bir meslek dalıdır (Çakan, 2004). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri yerine getirmeleri, onların iyi eğitim almalarının yanı sıra, bu görev ve sorumlulukları yerine getirebileceklerine olan inançları ile de yakından ilgilidir (Üredi, Üredi, 2006).

Öğretmenin niteliği konusunda dikkat edilmesi gereken temel hususlardan biri, öğretmen olacak bireyin kendisidir (Oral, Şentürk, 1998). Çünkü öğretmenlerin kişilik özelliklerini oluşturan davranışların her biri, öğrenciler üzerinde etkili olmaktadır. Yapılan araştırmalar, değişik kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerin, öğrencileri değişik biçimde etkilediklerini ortaya koymuştur (Tufan, Güdek, 2008). Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları genel olarak onların, mesleklerini sevmeleri, mesleklerine bağlı olmaları, toplumsal olarak mesleklerinin gerekli ve önemli olduğunun bilincine ulaşmaları ve meslekleri dolayısıyla kendilerini sürekli geliştirmek durumunda olduklarına inanmaları ile ilgilidir. Bu konulardaki olumlu ya da olumsuz tutumlar öğretmen adaylarının mesleki davranışlarını yönlendirmede oldukça etkili olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme yaşantıları öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlar oluşturacak biçimde düzenlenmelidir (Temizkan, 2008).

Eğitim sisteminin amacına uygun öğrenciler yetiştirmesi, iyi yetişmiş ve mesleğinde söz sahibi öğretmenlere bağlıdır (Pehlivan, 2005). Bu açıdan bakıldığında öğretmen adayları, mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olarak yetiştirilebilirlerse, öğretmen olduklarında; görevlerini eksiksiz yerine getirirler, öğrencilere karşı daha olumlu davranışlar sergilerler, araştırmacı olurlar, yaratıcı düşünür ve yenilikleri öğrenme ortamına kolayca aktarırlar, olumlu tutumları el-yüz hareketlerine yansır ve öğrencileri daha kolay motive ederler, öğrencilere içten ve samimi davranırlar, katı kuralcı olmazlar, zamanlarını etkili kullanırlar, kısacası mesleklerini severek yaparlar, zevk alırlar ve dolayısıyla öğretmenin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenebilirler (Çeliköz, Çetin, 2004).

Hangi kaynaktan yetişirse yetişsin öğretmenler, çocukları ve gençleri yetiştirme görevinin yanında toplumsal kalkınmaya da katkı sağlamaktadır. Öğretmenin sahip olduğu bilgiler ve beceriler eğiteceği öğrencilerin davranışlarının niteliğini de etkileyecektir. Bu görev ve sorumluluklarının yanında öğretmenlik sabır, özveri ve sürekli kendini yenilemeyi gerektiren bir meslektir. Öğretmenlik mesleğinde başarılı olmak, bu mesleği severek ve isteyerek yürütmekle mümkündür. Öğretmenin mesleğine yönelik olumlu algılar geliştirmesi, mesleğini daha etkili bir biçimde yerine getirmesine yardımcı olacaktır (Öztürk, Doğan, Koç, 2005).

Yöntem

Müzik öğretmeni adaylarının, öğretmenlik algısına yönelik yaklaşımlarının tespit edilmesinde anket tekniği kullanılmıştır. Uygulanan anketin oluşturulmasından önce, literatür taraması yapılmak suretiyle ön bilgiler toplanmıştır. Meslek ve öğretmenlik algısına ve müzik öğretmenliği mesleğine yönelik literatür taraması neticesinde çalışmada kullanılan anket ortaya çıkmıştır. Toplanan bilgiler ışığında oluşturulan anket için Öztürk B., Doğan G., Koç G. (2005) tarafından geliştirilen ölçek temel alınmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen anket toplam 26 sorudan oluşmaktadır. Yapılan gözden geçirme faktör analizi gibi çalışmaların neticesinde 5 ana başlık altında toplanan anket soruları, analiz sürecinde de aynı başlıklar altında değerlendirilmiştir. Anket içeriğinde ilk olarak cinsiyet, sınıf ve mezun olunan lise gibi üç temel basamak yer almaktadır. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki 180 öğrenciye uygulanan anket, öğretmen adaylarının tercih ettikleri meslek ve bu mesleğe yönelik düşüncelerini tespit etmektedir. Anketi oluşturan sorulara ait ana başlıklar ve anket kapsamında çalışmaya katılan öğrencilerin sınıflara göre dağılımı (Tablo 1) aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

Anket Sorularını Oluşturan Ana Başlıklar:

- Müzik Öğretmeni Adaylarının Meslek Tercihindeki Memnuniyeti
- Müzik Öğretmeni Adaylarının Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler
- Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Bakışları
- Müzik Öğretmeni Adaylarının Meslek Becerisinin Kazandırılmasına Yönelik Görüşleri
- Müzik Öğretmeni Adaylarının Formasyon Bilgisinin Kazandırılmasına Yönelik Görüşleri

Tablo 1 Çalışmaya Katılan Sınıfların Sayısal Dağılımı

Sınıflar	f	%
Birinci	38	%21,1
İkinci	46	%25,6
Üçüncü	43	%23,9
Dördüncü	37	%20,6
Beş ve yukarı	16	%8,9

Yapılan çalışmanın evrenini Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğretimini sürdüren öğretmen adayları, örneklemini yukarıda da belirtildiği gibi Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar

Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki 180 öğrenci temsil etmektedir. Örneklem grubunda müzik öğretmenliği programında okuyan tüm öğrenciler yer almaktadır. Anket kapsamında örneklem grubundaki öğrencilere cinsiyet ve mezun oldukları lise gibi sınıflandırıcı sorular sorulmuş, çıkan sonuçlar aşağıda tablo 2’de belirtilmiştir. Anketin uygulanması yaklaşık üç hafta sürmüş, uygulama sürecinin sonucunda istatistik değerlendirme sürecine geçilmiştir.

Tablo 2 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ve Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı

Katılımcılar	f	%
Kız	116	%64,4
Erkek	64	%35,6
Lise	f	%
Güzel Sanatlar	95	%52,8
Diğerleri	85	%47,2

Anket uygulamasını takiben, çalışmanın sayısal verilerinin oluşturulmasında istatistiksel ölçümler yapılmıştır. SPSS paket programının kullanıldığı istatistik değerlendirmelerde ilk olarak öğrencilerin anket sorularına verdiği cevaplar, cinsiyet, sınıf ve mezun oldukları lise basamaklarına ayrılarak kodlanmıştır. İstatistik sürecin ikinci basamağında frekans, yüzde, faktör analizi, geçerlik ve güvenilirlik (Cronbach Alpha) ve gruplara göre t testi yapılmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının anket sorularına verdiği cevapların sayısal dağılımı yüzde ve frekans dağılım ölçümüyle belirlenmiştir. Frekans ve yüzde ölçümü yardımıyla öğrencilerin düşünce ve eğilimleri ortaya çıkmıştır. Uygulanan anketin yapı geçerliliğinin tespit edilmesinde ise faktör analizi yöntemi uygulanmıştır. Yapılan faktör analizi ölçümlerinde analize alınan 26 maddenin öz değeri 1’den büyük 5 basamak altında toplandığı görülmektedir. Bu sonuca göre anket değerlendirilmesinde maddeler yukarıda belirtilen beş basamak altında gruplandırılmıştır. Analize alınan bu beş basamağın ölçeğe ilişkin açıkladıkları toplam varyansın %59 olduğu görülmüştür. Sorularla ilgili ortaya çıkan 5 faktörün varyanslarının ise ,346 ile ,745 arasında dağıldığı ve buna göre toplam varyansın ölçeğe ilişkin varyansı büyük ölçüde açıkladığı anlaşılmıştır.

Çalışmada kullanılan anketin güvenilirlik katsayısının belirlenmesinde Cronbach Alpha yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizde ankete yönelik Cronbach Alpha katsayısının ,77 olarak gerçekleştiği görülmüştür. Bu sonuca göre, çalışmada kullanılan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu ve değerlendirme sürecine alınabilecek yeterlikte olduğu anlaşılmıştır. Örneklem grubunu oluşturan müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet ve mezun oldukları sınıf gibi kategorilerdeki değerlendirilmesinde ise “t” testi yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevapların cinsiyet veya mezun oldukları liseye göre farklılık gösterip göstermediğinin ölçüldüğü bu basamakta, tüm sorular ve gruplar düzeyinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durum, müzik öğretmeni adaylarının hemen her soruda ortak bir eğilim içerisinde olduklarını ve sorulara benzer yönde cevaplar verdiklerini göstermektedir.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde uygulanan anket çalışmasından elde edilen cevaplar ve bu cevaplara ait istatistik değerlendirmelere yer verilmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının sorulara verdiği cevaplar, yapılan istatistik değerlendirmeler neticesinde aşağıdaki gibi tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Yapılan yorumlarda yüzde ve ortalama ($\bar{X}$) değerleri kullanılmış, sorulara verilen cevaplardaki eğilimler tespit edilmiş ve ortalama değerleri soru tipine göre (olumlu, olumsuz) sonuçları aşağıda verilen tablodan faydalanılarak desteklemiştir.

Anket Sorularına Yönelik Yüzdeler Dağılımları

Bu bölümde örneklem grubunun anketi oluşturan sorulara verdikleri cevaplar, faktör analizi sonucu oluşturulan basamaklar altında gruplandırılarak verilmektedir. Oluşturulan tablolar cevaplara ait yüzdeler dağılımı ve ortalama ($\bar{X}$) değerlerinden meydana gelmiştir. Ortalama değerleri ankette kullanılan ölçeği aşağıdaki tabloya göre karşılamaktadır. Ayrıca ortalama değerleri, ilgili anket sorusunun olumlu ya da olumsuz bir önerme olmasına bağlı olarak yüzde sonuçlarına paralel veya zıt yönde sonucu desteklemektedir.

Tablo 3 Ankette Kullanılan Ölçeğe İlişkin Ortalama Puan () Aralıkları

Puan Aralıkları	Ölçek
4,21 – 5,00	Tamamen
3,41 – 4,20	Büyük Ölçüde
2,61 – 3,40	Kısmen
1,81 – 2,60	Çok Az
1,00 – 1,80	Hiç

Tablo 4 Müzik Öğretmeni Adaylarının Meslek Tercihindeki Memnuniyeti

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Öğretmenlik ile ilgili bir bölümü seçtiğine memnun olma	%36,1	%34,4	%23,9	%3,9	%1,7	2,00	0,95
Tekrar üniversite sınavına girdiğinde aynı bölümü seçme	%35,8	%26,3	%26,8	%5,6	%5,6	2,18	1,15

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmen adaylarının meslek tercihinde önemli ölçüde memnun oldukları görülmektedir. Her iki soruda da tamamen ve büyük ölçüde seçeneklerinde ağırlıklı bir dağılım gösteren adaylar, yaptıkları seçimden mutlu olduklarını ortaya koymuştur. Birinci soruda %36,1 lik tamamen ve %34,4 lük büyük ölçüde seçeneğinin tercih edilmiş olması ve ortalama değerinin de soru tipi sebebiyle ters yönde sonuçları desteklemesi, öğretmen adaylarının olumlu bir eğilim sergilediğini ortaya çıkarmaktadır. Benzer bir şekilde ikinci soruda da %35,8 lik tamamen seçeneği ve %26,3 lük büyük ölçüde seçeneğindeki yığılma, soruya verilen olumlu cevapları işaret etmektedir.

Tablo 5 Müzik Öğretmeni Adaylarının Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Müzik öğretmenliğini müzik yeteneğini düşünerek seçme	%55,6	%30,6	%12,2	%1,1	%0,6	1,60	0,78
Müzik öğretmenliğini sanat eğitiminin gerekliliğini düşünerek seçme	%26,8	%37,4	%24	%8,4	%3,4	2,42	1,04
Müzik öğretmenliğini iş bulma endişesiyle seçme	%6,1	%10,6	%17,2	%23,9	%42,2	3,85	1,24
Müzik öğretmenliğini aile ve çevrenin etkisiyle seçme	%7,2	%13,3	%18,3	%17,8	%43,3	3,76	1,32
Müzik öğretmenliğini öğretmenlik mesleğine olan saygı ve sevgi sebebiyle seçme	%21,1	%29,4	%30,6	%11,7	%7,2	2,54	1,15

Tablo 5'te yer alan ve öğretmen adaylarının meslek seçimine yönelik cevaplarını içeren veriler incelendiğinde, öğretmen adaylarının meslek seçiminde bireysel ve müzikal unsurları göz önünde tuttuğu anlaşılmaktadır. Özellikle ilk soruda tamamen seçeneğinde %55,6 büyüklüğünde bir yığılma olması öğrencilerin büyük bir bölümünün müzik öğretmenliği bölümünü yeteneğini göz önünde tutarak seçtiğini göstermektedir. İkinci soruda da büyük ölçüde olumlu bir eğilim gösteren öğretmen adaylarının müzik eğitiminin gerekliliğine büyük ölçüde inandığını göstermektedir. Bu soruda %34,7 büyüklüğünde büyük ölçüde cevabının verilmiş olması, evet ve kısmen seçeneklerinin de yakın büyüklükte gerçekleşmesi ve ortalama değerinin ters yönde büyük ölçüde seçeneğini işaret etmesi sonucu desteklemektedir. Üçüncü soruya gelindiğinde öğretmen adayları meslek seçiminde iş bulma endişesi taşımadıklarını ifade etmiştir. Sonuçlar incelendiğinde %42,2 düzeyinde hiç ve %23,9 düzeyinde çok az seçeneklerinin büyük çapta tercih edilmiş olması, öğretmen adaylarının iş bulma endişesi taşımadığını ortaya koymuştur. Benzer bir şekilde diğer soruda da %43,3 büyüklüğünde hiç cevabının verilmesi, öğretmen adaylarının meslek seçiminde aile ve çevresinin etkisi altında kalmadığını göstermektedir. Son soruya gelindiğinde verilen cevapların kısmen ve büyük ölçüde seçeneği üzerinde dağıldığı görülmektedir. Cevapların %30,6 büyüklüğünde kısmen seçeneğinde ve %29,4 büyüklüğünde büyük ölçüde seçeneğinde yığılması, öğretmen adaylarının meslek seçiminde öğretmenlik mesleğine olan sevgi ve saygılarının belli oranda etkili olduğunu ve bu etkenin diğer etkenlere göre daha az belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 6 Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Bakışları

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Gelecekte müzikle ilgili alternatif bir işi öğretmenliğe tercih etme	%15,8	%19,8	%24,3	%23,2	%16,9	3,05	1,32
Öğretmenliği tekdüze ve sıkıcı olarak görme	%6,7	%10	%16,1	%20,6	%46,7	3,90	1,27
Öğretmenliği toplumdaki statüsü sebebiyle sevme	%8,9	%23,3	%37,2	%13,3	%17,2	3,06	1,18
Öğretmenliği kutsal bir meslek olarak görme	%53,9	%30,6	%12,2	%2,2	%1,1	1,66	0,85
Öğretmenliğin entelektüel bir meslek olduğunu düşünme	%16,3	%24,7	%36,5	%12,9	%9,6	2,80	1,31

◆ M. Kayhan Kurtuldu

Öğretmenliği meslek bilgisi açısından yüksek düzeyde görme	%23,5	%39,1	%29,6	%5,6	%2,2	2,24	0,95
Öğretmenliğin sadece meslek değil bir yaşam tarzı olduğunu düşünme	%23,7	%33,3	%29,4	%10,2	%3,4	2,36	1,05
Öğretmenliğin diğer mesleklerden daha fazla sorumluluğu olduğunu düşünme	%43,9	%36,7	%15,6	%1,7	%2,2	1,81	0,91
Öğretmenliği meslekten çok bir sanat olduğunu düşünme	%22,9	%33,5	%32,4	%8,4	%2,8	2,34	1,01

Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine bakışlarına yönelik cevapların yer aldığı Tablo 6 incelendiğinde, belli ölçüde olumlu, belli ölçüde de orta düzeyde bir eğilimin olduğu anlaşılmaktadır. İlk soruda müzik öğretmeni adayları, gelecekte müzikle ilgili alternatif bir iş değişikliğine kısmen sıcak bakmaktadır. Ağırlık olarak kısmen ve çok az gibi seçeneklerde yoğunlaşan cevaplar ve 3,05 düzeyinde ve kısmen seçeneği yönündeki ortalama değeri bu eğilimi vurgulamaktadır. İkinci soruya bakıldığında öğrencilerin olumsuz seçeneklerde görünmesine karşın aslında olumlu bir eğilim içerisinde olduğu görülebilmektedir. Öğretmenliği tekdüze ve sıkıcı bir meslek olarak görmeyen öğretmen adayları, %46,7 düzeyindeki hiç seçeneği tercihleriyle bu durumu ortaya koymuştur. Diğer soruda ise öğretmen adayları, %37,2 lik kısmen seçeneği ve 3,06 lık ortalama değeri göz önünde tutulduğunda, öğretmenlik mesleğini sevme nedenleri arasında toplumdaki statüsünün kısmen etkili olduğunu vurgulamıştır. Adayların öğretmenlik mesleğine olan sevgileri içerisinde toplumdaki statüsünün rolü orta düzeyde görünmektedir. Dördüncü soruda müzik öğretmeni adayları, öğretmenlik mesleğine yönelik görüşleri içerisinde en olumlu eğilimi göstermiştir. Bu soruda adaylar %53,9 düzeyinde tamamen seçeneğini işaretlemiş ve öğretmenlik mesleğini oldukça yüksek düzeyde kutsal bir meslek olarak gördüklerini ifade etmiştir.

Tablo 6'da öğretmenlik mesleğinin entelektüelliğine yönelik soruya gelindiğinde, müzik öğretmeni adaylarının bu mesleği kısmen entelektüel bir meslek olarak gördüklerini ifade etmiştir. Gerek %36,5 düzeyindeki kısmen seçeneği, gerekse 2,80 düzeyindeki ortalama değeri öğretmenlik mesleğinin kısmen entelektüel bir yapısının olduğu görüşünün hakim olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer soruya gelindiğinde öğrenciler, öğretmenlik mesleğini büyük ölçüde bilgi gerektiren bir meslek olarak görmüşlerdir. Cevaplardaki dağılımın %23,5 düzeyinde tamamen, %39,1 düzeyinde büyük ölçüde ve %29,6 düzeyinde kısmen yönünde gerçekleşmesi ve ortalama değerinin de 2,24 ile ters yönde büyük ölçüde seçeneğini işaret etmesi, adayların öğretmenlik mesleği için önemli ölçüde meslek bilgisine gereksinim duyduklarını ortaya koymaktadır. Öğretmenliğin sadece bir meslek değil, aynı zamanda bir yaşam tarzı olduğuna yönelik soruda da müzik öğretmeni adayları benzer sonuçlar ve benzer ağırlıklarla büyük ölçüde cevabı üzerinde yoğunlaşmıştır. Öğretmenliğin diğer mesleklere göre daha fazla sorumluluğu olduğuna yönelik soruda ise öğrenciler, diğer bazı sorularda olduğu gibi önemli ölçüde olumlu cevaplar vermiş, %43,9 düzeyindeki tamamen seçeneğine yönelik tercihleriyle de öğretmenliğin sorumluluğunun yüksek olduğunu ifade etmiştir. Son soruda müzik öğretmeni adaylarının, yüzde ve ortalama dağılımları incelendiğinde, öğretmenlik mesleğinin büyük ölçüde bir sanat olduğunu düşündüğü anlaşılmaktadır. Adaylar bu soruda da önemli ölçüde olumlu cevaplar vermiştir.

Tablo 7 Müzik Öğretmeni Adaylarının Meslek Becerisinin Kazandırılmasına Yönelik Görüşleri

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Müzik öğretmenliği için gerekli teorik bilgilerin 1 yılda hızlı programla verilebileceğini düşünme	%8,4	%18	%25,3	%25,8	%22,5	3,35	1,24
Müzik öğretmenliği için çalgı eğitiminin şart olduğunu düşünme	%59,4	%23,9	%10,6	%4,4	%1,7	1,65	0,95
Müzik öğretmenliği meslek becerisinin yalnızca meslek dersleriyle kazandırılabilmesi	%7,8	%18,9	%27,2	%24,4	%21,7	2,74	1,17
Müzik öğretmenliği için gerekli teorik ve pratik bilgilerin mezuniyet sonrasında kazandırılabilmesi	%13,3	%31,1	%35,6	%14,4	%5,6	2,67	1,05

Tablo 7’de yer alan ve müzik öğretmeni adaylarının meslek becerisinin kazandırılmasına yönelik görüşlerini içeren sorularda öğretmen adayları, meslek becerisinin belli bir eğitimle ve belli standartlarda kazandırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Birinci soruda adaylar, müzik öğretmeni olabilmek için gereken teorik bilgilerin 1 yılda kazandırılmasının pek mümkün olmadığı konusunda birleşmektedir. Yüzde dağılımında %25,8’lik çok az seçeneği, %25,3’lük kısmen seçeneği ve %22,5’lik hiç seçeneğine yönelik tercihler, adayların müzik öğretmenliğine yönelik tüm teorik bilgilerin 1 yılda öğretilmesinin pek mümkün olmadığını vurguladığını göstermektedir. İkinci soruda ise öğretmen adayları, %59,4 düzeyinde tamamen seçeneğine yönelik gösterdikleri oldukça yüksek ve belirgin olumlu eğilimleriyle, müzik eğitiminde çalgı eğitiminin vazgeçilmez bir unsur olduğunu vurgulamıştır. Diğer soruda müzik öğretmeni adayları, müzik öğretmenliğine yönelik meslek becerisinin kazandırılmasında yalnızca meslek derslerinin kullanılmasının kısmen etkili olacağını vurgulamıştır. Yüzdeler dağılım ve ortalama değeri incelendiğinde cevapların kısmen seçeneğini işaret etmesi, meslek derslerinin kısmen tek başına yeterli olabileceğini göstermektedir. Son soruda da cevapların kısmen seçeneğini işaret ettiği anlaşılmaktadır. Yüzde ağırlığı %35,6 ile kısmen seçeneğinde görünmesinin yanında, büyük ölçüde seçeneğinde de %31,1 düzeyinde bir yığılma olması, diğer cevapların yüzdeleri ve ortalama değerinin daha fazla dikkate alınmasını sağlamıştır. Sonuçlar incelendiğinde, her iki seçenekte yakın bir yüzdelerli sonuç oluşmasının yanında, bu iki seçeneğin altında ve üstündeki seçeneklerin yüzde toplamları genel eğilimi ortaya koymaktadır, ayrıca ortalama değeri de bu yüzdelerli dağılımı destekler nitelikte ve kısmen seçeneği yönünde yer almıştır. Bu sonuçlara göre müzik öğretmeni adayları, müzik öğretmenliği için gerekli teorik ve pratik bilgilerin mezuniyet sonrasında kazandırılabilmesinin kısmen mümkün olduğunu belirtmiştir. Bu yönüyle soruya verilen cevapların, mezuniyet sonrasındaki hizmet içi eğitim önemine vurgu yaptığı da söylenebilir.

Tablo 8 Müzik Öğretmeni Adaylarının Formasyon Bilgisinin Kazandırılmasına Yönelik Görüşleri

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Öğretmenlik formasyon bilgisinin 1 yılda hızlı bir programla kazandırılması	%10,6	%19	%27,9	%31,3	%11,2	3,13	1,16
Müziğe yetenekli bir kişinin dışarıdan formasyon eğitimiyle öğretmenlik yapabilmesi	%7,8	%18,9	%27,2	%24,4	%21,7	3,33	1,22
Öğretmenlik formasyonu olmayanların müzik öğretmeni olamayacağı	%27,4	%25,7	%29,1	%11,7	%6,1	2,43	1,18
Öğretmenlik formasyonunun mezuniyet sonrası kazandırılması	%7,8	%17,8	%23,9	%24,4	%26,1	3,43	1,26
Müzik yeteneği üst düzeyde olan kişilerin formasyon almaya ihtiyacı olmama durumu	%9,4	%16,7	%22,8	%26,7	%23,9	3,49	1,88
İyi bir müzik öğretmenliği için meslek becerisinden çok öğretmenlik becerisinin önemli olması durumu	%20	%29,4	%32,8	%13,3	%4,4	2,52	1,09

Öğretmenlik formasyonuna yönelik soruların yer aldığı tablo 8'deki veriler, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik formasyonunun gerekliliğine ve belli bir eğitim sürecine tabi olması gerektiğini düşüncesine büyük ölçüde inandıklarını göstermektedir. İlk soruda öğretmenlik formasyonunun 1 yıllık bir programla kazanılmasının zor olacağını ifade eden öğretmen adayları, %31,3 düzeyindeki çok az seçeneğine yönelik eğilimleriyle bu durumu ortaya koymuştur. Diğer soruda öğretmen adayları önceki soruda olduğu gibi, müzik yeteneğiyle dışarıdan formasyon almanın yeterli olamayacağını vurgulamışlardır. Yüzde ve ortalama değerleri incelendiğinde önemli ölçüde olumsuz görüş belirtildiği anlaşılmaktadır. Benzer bir soruda ise öğretmen adaylarının, öğretmenlik formasyonunun gerekli olduğunu ifade ettiği %27,4'lük evet, %25,7'lik büyük ölçüde ve %29,1'lik kısmen seçeneğine yönelik eğilimleriyle gözlenebilmektedir. Adaylar öğretmenlik formasyonu olmayan kişilerin öğretmenlik yapmalarının doğru olmayacağını ortaya koymuştur. Öğretmenlik formasyonunun mezuniyet sonrasında kazandırılmasına yönelik soruda ise adaylar, diğer sorulardakine benzer bir dağılımla yaklaşık %20'lik dağılımlarla olumsuz yönde bir eğilim göstermiştir. Soru tipinin olumsuz yapıda olması sebebiyle ortalama değerinin de ters yönde 3,43 ile desteklediği sonuçlar, formasyonun mezuniyet sonrasında değil öğretim programı içerisinde yer alması gerektiğinin ifade edildiğini göstermiştir. Adaylar diğer soruda da müzik yeteneğinin öğretmenlik formasyonu ile ilgili bir durum olmadığını belirtmiştir. Toplamda 50,6 düzeyinde çok az ve hiç seçeneklerinde yığılan cevaplar, müzik yeteneği üst düzeyde olan kişilerin de öğretmenlik formasyonuna ihtiyaç duyacağını vurgulamaktadır. Son soruda ise öğretmen adayları, iyi bir müzik öğretmeni olabilmenin meslek becerisinin yanında, hatta ondan daha fazla öğretmenlik becerisine bağlı olduğu konusunda önemli ölçüde birleşmiştir. Kısmen seçeneğinde %32,8, büyük ölçüde seçeneğinde %29,4 ile orta düzeyde görünen sonuçlar, bir alt ve bir üst basmaktaki yüzdeler incelendiğinde, evet seçeneğinin çok az seçeneğine göre yüksek olması dolayısıyla olumlu yönde gelişmektedir. Tüm sorular incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının, öğretmenlik alan bilgisi kadar formasyonun önemini de kavradığı anlaşılmaktadır. Adaylar formasyonun olumsuz bir öğretmenliğin olmayacağını ifade etmiştir.

Cevapların Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Bu bölümde çalışma içerisinde yer alan örneklem grubunu oluşturan ve tablo 1 de sayıları verilen sınıflar arası karşılaştırmalara yer verilmiştir. Anket sorularına verilen cevapların, sınıf değişkenine göre nasıl dağıldığını tespit etmek için tüm sınıflar arasında “t” testi yapılmış ve gruplar arasında anlamlı fark oluşan sorular tablolaştırılmıştır. Bu noktada gruplar arasında anlamlı fark oluşmayan, yani tüm sınıfların yaklaşık aynı yönde eğilim gösterdiği sorulara veya aralarında anlamlı fark oluşmayan sınıflara yer verilmemiştir. Bu sorulara ait sonuçlar yukarıdaki tablolarda görülmektedir. Sonuçlar için “t” testi anlamlılık düzeyi de $p < ,05$ olarak kabul edilmiştir.

Tablo 9 Birinci ve İkinci Sınıfların Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç
Müzik öğretmenliği bölümünü müzik yeteneğimi göz önünde tutarak seçtim	%55,6	%30,6	%12,2	%1,1	%0,6
Öğretmenlik mesleğinin sorumluluğunu diğer mesleklerden daha fazla görüyorum	%43,9	%36,7	%15,6	%1,7	%2,2
Sınıflar	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Birinci	38	1,42	0,64	-2,33	,018
İkinci	46	1,84	0,96		
Birinci	38	1,47	0,60	-3,05	,003
İkinci	46	2,10	1,15		

Tablo 9 incelendiğinde verilen cevapların her iki soruda da ikinci sınıflar yönünde gerçekleştiği görülmektedir. İlk soruda $p < ,05$ düzeyine göre ,018 büyüklüğünde gerçekleşen p değerine göre oluşan anlamlı fark, ortalama değerine bakıldığında 1,84 ile ikinci sınıflar yönünde görülmektedir. Bu soruda ikinci sınıflar meslek tercihinde yeteneğin göz önünde tutulmasında birinci sınıflara göre daha bilinçli gözükmektedir. Diğer soruda da ,003'lük p değeri ve 2,1 büyüklüğündeki ortalama değeri de eğilimin ikinci sınıflar yönünde olduğuna işaret etmektedir. İkinci sınıflar öğretmenlik eğitiminde buldukları yer itibarıyla, birinci sınıflara göre kısmen öğretmenlik mesleğinin sorumluluğunun daha fazla olduğunun farkındadırlar.

Tablo 10 Birinci ve Üçüncü Sınıfların Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç
Müzik öğretmenliğini sanat eğitiminin gerekliliğine inandığım için seçtim	%26,8	%37,4	%24	%8,4	%3,4
Öğretmenlik formasyonunun mezuniyet sonrasında kazandırılmasının daha doğru olduğunu düşünüyorum	%7,8	%17,8	%23,9	%24,4	%26,1
Sınıflar	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Birinci	38	1,89	0,93	-2,06	,039
Üçüncü	43	2,37	1,11		
Birinci	38	3,10	1,33	-2,29	,025
Üçüncü	43	3,74	1,17		

◆ M. Kayhan Kurtuldu

Tablo 10'da yer alan sonuçlara göre her iki soruda da $p < ,05$ düzeyine göre anlamlı bir farkın olduğu ve bu farkın üçüncü sınıflar yönünde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu duruma göre üçüncü sınıflar meslek seçiminde sanat eğitiminin gerekliliğine birinci sınıflara göre belli oranda daha fazla inanmaktadır. Diğer soruda ise öğretmenlik formasyonunun mezuniyet sonrasında kazandırılmayacağı sonucunun yine üçüncü sınıflar yönünde gerçekleştiği ve bu durumun kısmen bir eğilim farkı oluşturduğu anlaşılmaktadır. Üçüncü sınıflar müzik eğitimindeki tecrübeleri gereği formasyona daha fazla önem vermektedir.

Tablo 11 Birinci ve Dördüncü Sınıfların Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç
Tekrar üniversite sınavına girsem aynı bölümü tercih ederdim.	%35,8	%26,3	%26,8	%5,6	%5,6
Müzik öğretmenliğini sanat eğitiminin gerekliliğine inandığım için seçtim	%26,8	%37,4	%24	%8,4	%3,4
Sınıflar	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Birinci	38	1,81	1,00	-2,17	,033
Dördüncü	37	2,33	1,04		
Birinci	38	1,89	0,93	-2,06	,043
Dördüncü	37	2,37	1,08		

Tablo 11 incelendiğinde, her iki soruda da olumlu yönde bir eğilimin olduğu ve gruplar arasında olumlu yönde anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. Ölçüm değerlerinin her iki soruda anlamlı bir fark ($,033 - ,043$) işaret etmesinin yanında, ortalamaya dağılımı olumlu eğilimin kısmen dördüncü sınıflara yönelik olduğunu göstermiştir. Dördüncü sınıflar birinci sınıflara göre meslek tercihinde yanılmadıklarını ve aynı tercihi tekrar yapabileceklerini belirtirken, meslek seçiminde de sanat eğitiminin gerekliliğine inandıklarını ortaya koymuştur. Her iki grup arasında oluşan kısmi fark dördüncü sınıfların öğretmenlik mesleğini birinci sınıflara göre daha iyi özümlediğini göstermektedir.

Tablo 12 Birinci Sınıflarla Beş ve Daha Yukarısı Sınıfların Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç
Tekrar üniversite sınavına girsem aynı bölümü tercih ederdim.	%35,8	%26,3	%26,8	%5,6	%5,6
Öğretmenlik mesleğinin entellektüel bir meslek olduğunu düşünüyorum	%16,3	%24,7	%36,5	%12,9	%9,6
Öğretmenlik mesleğinin sorumluluğunu diğer mesleklerden daha fazla görüyorum	%43,9	%36,7	%15,6	%1,7	%2,2
Sınıflar	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Birinci	38	1,81	1,00	-3,38	,001
Beş ve Yukarısı	16	2,33	1,04		
Birinci	38	1,51	1,01	-3,48	,001
Beş ve Yukarısı	16	2,65	0,85		
Birinci	38	1,47	0,60	-3,69	,003
Beş ve Yukarısı	16	2,18	0,75		

Tablo 12’de yer alan veriler, eğitim sürecinde uzatmalı durumda olan beşinci sınıf ve yukarısı şeklinde tanımlanan grubun, meslek algısına yönelik bazı sorularda birinci sınıflara göre daha önde olduğunu göstermektedir. Bu grup meslek tercinde tekrar aynı bölümü seçme, öğretmenliğin entelektüelliği ve öğretmenlik mesleğinin sorumluluğu konularında birinci sınıflara göre kısmen daha olumlu yanıtlar vermişlerdir. Ortaya çıkan durum, öğretmenlik mesleğine yönelik algının gerek normal dönem, gerekse uzatmalı dönemde olmasına bakılmaksızın, meslek yada eğitim sürecinde elde edilen tecrübenin önemine kısıtlı bir veri alanında vurgu yapmaktadır.

Tablo 13 İkinci ve Üçüncü Sınıfların Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç
Müzik öğretmenliği bölümünü müzik yeteneğimi göz önünde tutarak seçtim	%55,6	%30,6	%12,2	%1,1	%0,6
Öğretmenliği kutsal bir meslek olarak görüyorum	%53,9	%30,6	%12,2	%2,2	%1,1
Öğretmenlik formasyonunun mezuniyet sonrasında kazandırılmasının daha doğru olduğunu düşünüyorum	%7,8	%17,8	%23,9	%24,4	%26,1
Sınıflar	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Birinci	46	1,84	0,96	1,99	,047
Üçüncü	43	1,48	0,70		
Birinci	46	1,84	1,03	2,38	,018
Üçüncü	43	1,41	0,58		
Birinci	46	3,17	1,21	-2,24	,027
Üçüncü	43	3,74	1,17		

İkinci ve üçüncü sınıfların cevaplarının karşılaştırıldığı tablo 13’de p değerlerinin anlamlı bir farka işaret ettiği ve bu farkların her iki sınıf düzeyinde de ayrı gerçekleştiği anlaşılmaktadır. İlk soruda oluşan anlamlı farkın 1,84 ile ikinci sınıflar yönünde gerçekleştiği ve ikinci sınıfların daha önceki birinci sınıflar değişkeni ile karşılaştırdıklarında (tablo 9), bu soruda ağırlıklı eğilime sahip oldukları görülebilmektedir. Diğer soruda da p değerinin ,018 ile ($p < ,05$) anlamlı bir farka işaret ettiği ve bu eğilimin de 1,84 ile ikinci sınıflar yönünde olduğu görülmüştür. Üçüncü soruya gelindiğinde ise, ilk soruda oluşan anlamlı eğilimin bir benzerinin bu soruda oluştuğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlik formasyonunun eğitim süreci içerisinde alınması gerektiğini vurgulayan üçüncü sınıfların, tablo 10’da yer alan birinci sınıflar değişkeniyle karşılaştırılması aşamasında da benzer bir eğilim gösterdiği ortaya çıkmaktadır. Bu soruda 3,74’lük ortalama değeri ile formasyonun önemi üçüncü sınıflar tarafından ikinci sınıflara göre belli oranda daha fazla vurgulanmıştır.

Tablo 14 Üçüncü Sınıflarla Beş ve Daha Yukarısı Sınıfların Verdikleri Cevapların Karşılaştırılması

Sorular	Tamamen	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç
Tekrar üniversite sınavına girsem aynı bölümü tercih ederdim	%35,8	%26,3	%26,8	%5,6	%5,6
Öğretmenliği kutsal bir meslek olarak görüyorum	%53,9	%30,6	%12,2	%2,2	%1,1
Öğretmenlik mesleğinin sorumluluğunu diğer mesleklerden daha fazla görüyorum	%43,9	%36,7	%15,6	%1,7	%2,2
Sınıflar	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Birinci	43	2,09	1,19	-2,26	,027
Beş ve Yukarısı	16	2,87	1,14		
Birinci	43	1,47	0,58	-2,39	,020
Dördüncü	16	1,87	0,80		
Birinci	43	1,72	0,76	-2,09	,041
Dördüncü	16	2,18	0,75		

Tablo 14 incelendiğinde, iki grup arasında oluşan anlamlı farkın her üç soruda da beş ve yukarısı sınıflar yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Bu üç soruya üçüncü sınıflara göre belli oranda daha olumlu yanıtlar vermiş olan beş ve yukarısı sınıf değişkenindeki adaylar, gerek meslek tercihlerinde, gerek mesleğin kutsallığında, gerekse mesleğin sorumluluğunun fazla olduğu fikrinde daha olumlu eğilime sahiptirler. Birinci soruda 2,87, ikinci soruda 1,87 ve üçüncü soruda 2,18 düzeyinde gerçekleşen ortalama dağılımı, beş ve yukarısı sınıfların eğilimini ortaya koymaktadır.

Sonuç

Yapılan çalışmanın sonucunda örneklem grubunu oluşturan müzik öğretmeni adaylarının gerek branşlarına, gerekse öğretmenlik mesleğine karşı olumlu bir eğilim içerisinde oldukları görülmüştür. Öğretmen adaylarının gelecekte kendilerine meslek edindikleri öğretmenlik sanatını önemli ölçüde benimsedikleri sonucuna varmak mümkündür.

Sorulara verilen cevaplar başlıklar altında incelenirse, adayların meslek tercihlerinde oldukça memnun oldukları tespit edilmiştir. Öğretmenliği tercih etmekten mutlu olan adaylar, diğer bazı basamaklarda da meslek bilincine yönelik cevaplar vermişlerdir. Bu adayların, meslek seçiminde de müziksel yetenek ve meslek sevgisine yönelik bir eğilim sahibi oldukları gözlenmektedir. Öğretmen adaylarının bu basamakta meslek tercihinde daha çok müziksel yetenek ve sanat eğitiminin gerekliliği gibi unsurları göz önünde tuttukları ve müzik öğretmenliği mesleğini iş bulma endişesiyle seçmedikleri anlaşılmıştır. Gerek yüksek düzeyde, gerekse önemli ölçüde olumlu eğilim sergileyen adaylar, müzik öğretmenliği mesleğinin bilincinde görülmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin tercih ettikleri mesleğe yönelik görüşleri değerlendirildiğinde, öğretmenlik mesleğini kutsal ve sorumluluğu fazla olan bir meslek olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Adaylar öğretmenlik mesleğinin büyük ölçüde bir yaşam tarzı olabileceğine ve kendine özgü bir sanat olduğuna yönelik görüşlere sahiptir. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, öğretmenlik mesle-

ğine olan bakışlarının kısmen ve büyük ölçüde olumlu olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Benzer biçimde, meslek becerisinin kazandırılmasında da örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, müzik alan bilgisinin öğretilmesinde yaklaşık fikirlerle sahip olduğu anlaşılmaktadır. Müzik eğitiminin uzun bir süreç olduğunun altını çizen öğrenciler, bu süreçte çalgı eğitiminin vazgeçilmez olduğunu da belirtmişlerdir. Diğer yandan öğretmen adaylarının, müzik eğitimi yanında formasyonun gereğine de vurgu yapmaları, aslında içerisinde buldukları eğitim sürecinin belli oranda farkında olduklarının ve gereğine inandıklarının bir göstergesidir.

Anket uygulamasından elde edilen sonuçların, sınıf değişkenine göre test edilmesi basamağında ortaya çıkan sonuçlar, müzik eğitimi ve buna bağlı öğretmenlik eğitimi sürecinde meslek bilincinin kazanılmasında eğitim öğretim yaşantısında geçen zamanın kısmen etkili olduğunu ortaya koymuştur. Öğrenciler gerek olumlu, gerekse olumsuz yönde gerçekleşen ve öğretmenlik eğitiminin gereklerini ortaya koyan sorularda ortak bir tavır sergilemiştir. Bunların yanında sınıf düzeyi yükseldikçe bu bilincin arttığı, üst sınıflar yönünde gerçekleşen anlamlı eğilimler yoluyla kanıtlanmıştır.

Genel olarak bakıldığında, öğretmen adaylarının eğitimini aldıkları mesleğe yönelik görüşlerinin ve algılarının olumlu yönde olduğu görülmektedir. Önemli ölçüde olumsuz bazı sapmaların olmadığı cevaplarda, kimi adaylar öğretmenlik mesleğini sıkıcı görebilmekle beraber, kimi adaylarda gelecekte farklı bir işi tercih edebileceğini belirtmiştir. Diğer yandan öğretmenlik formasyonu ve meslek bilgilerinin kısa bir programla kazandırılması yada mezuniyet sonrasında yer alması konularında görüş belirten kimi adayların, öğretmenlik mesleğinin önemini kavrayamadığı anlaşılmaktadır. İnsan yetiştirmeyi amaç edinmiş bir sanat olan öğretmenliğin, doğru anlaşılması ve özümsemesi esastır. Bu açıdan bakıldığında, kimi bazı sorularda öğretmenlik mesleğine yönelik olumsuz görüşlere sahip olan aday grubunun bilinçlendirilmesi hem sistemin, hem de sistemi oluşturan bireylerin görevidir.

Sonuç olarak insan yetiştirmeye bağlı olması sebebiyle kutsal bir meslek olan öğretmenliğin, diğer meslekler içerisinde ayrı bir yere sahip olması doğal bir süreçtir. Mesleklerin uygulanmasında en önemli başlangıç, bireyin seçtiği mesleği tanıması, sevmesi ve ona karşı doğru bir algıya sahip olmasıdır. Dolayısıyla öğretmenlik gibi çok önemli ve bireysel olarak insan yetiştirirken aslında topluma yön veren bir meslek grubunda algının ve mesleğe olan bakışın oldukça önemli bir yeri vardır. İyi bir öğretmenin meslek becerisi ve formasyon açısından yeterli olması kadar, mesleğini sevmesi ve özümsemesi de gerekir. Çünkü bu süreç öğretmenin mesleğini istekli ve doğru uygulamasındaki en önemli başlangıçtır. Öğretmenin bu süreç içerisinde doğru bilgilendirilmesi ve meslek becerisi yanında meslek sevgisinin kazandırılması kadar, öğretmenin çalıştığı sistem ve içerisinde bulunduğu şartlar da önemlidir. Bütün bu unsurlar, öğretmenin mesleğini sevmesi, uygulaması ve yetiştireceği bireylerin kalitesini etkilemektedir. Fakat öğretmenlik mesleğinin doğru uygulanmasındaki ilk basamak bireyin mesleğine olan sevgisidir.

Kaynakça

- Akbulut E. (2006), **Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançları**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2), 24-33.
- Arslan A. (2008), **Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya Yönelik Tutumları ile Öz Yeterlik Algıları Arasındaki İlişki**, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7(24), 101 – 109, www.esosder.org.
- Aslan A. (2007). **Music Perception as a Topic of Cognitive Psychology (Bilişsel Psikolojinin Bir Konusu Olarak Müzik Algısı)**, Doğuş Üniversitesi Dergisi, 8(2), 117-127.
- Canakay U. (2006), **Müzik Teorisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme**, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Çakan M. (2004), **Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37(2), 99-114.
- Çeliköz N. & Çetin F. (2004). **Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler**, Millî Eğitim Dergisi, 162, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/162/celikoz-cetin.htm>
- Demirtaş H. & Özer N. (2007), **Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişkisi**, Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 2(1), <http://www.inased.org/epasad/c2s1/demirtasozer.html>
- Duru E. (2004), **Öğretmen Adaylarında Empati -Yardım Etme Eğilimi İlişkisi ve Yardım Etme Eğiliminin Bazı Psikososyal Değişkenler Açısından İncelenmesi**, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(15), <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr>
- Kocabaş A. (1997), **Temel Eğitim 2. Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik Güvenirlik Çalışması**, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fak. Dergisi, 13, 141-145.
- Nacacık Z. (2006), **İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları**, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Oral B. & Şentürk H. (1998), **Farklı Branşlardan Mezun Olup Sınıf Öğretmeni Olarak Atanan Öğretmenlerin Mesleki Yeterliklerine İlişkin Müfettiş ve Öğretmenlerin Algıları**, Cumhuriyetin 75. Yılında İlköğretim I. Ulusal Sempozyumu, 27-28 Kasım, Ankara.
- Otacıoğlu S. G. (2006), **Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müzik Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının, Müzikal Algı Ve Özgüvenleri İle Okul ve Çalgı Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki**, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Öztürk B. & Doğan O. & Koç G. (2005), **Eğitim Fakültesi Öğrencisi İle Fen-Edebiyat Fakültesi Mezunlarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Algılarının Karşılaştırılması (Gazi Üniversitesi Örneği)**, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(1), 1 – 19.
- Öztürk E. & Demircioğlu H. (2002), **Lise Biyoloji Öğretim Programı Uygulamasında Öğretmen Rolü**, 5. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, 16-18 Eylül, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Pehlivan K. B. (2005), **Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma**, İlköğretim – Online, 4(2), 17 – 23, <http://www.ilkogretim-online.org.tr>
- Temizkan M. (2008), **Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma**, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(3), 461 - 486.
- Tufan E. & Güdek B. (2008). **Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi**, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(1), 25-40.
- Uçan A. (2006), **Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri**, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Üredi, I. & Üredi L. (2006). **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyetlerine, Buldukları Sınıflara ve Başarı Düzeylerine Göre Fen Öğretimine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması**, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2), <http://www.yeditepe.edu.tr>
- Yağışan N. & Sümbül A. M. & Yücalan Ö. B. (2007), **Müzik Bölümü Öğrencilerinin Benlik İmgeleri ve Denetim Odaklarının İncelenmesi**, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(22), 243-262.

EVALUATION OF CANDIDATE MUSIC TEACHERS' PERCEPTION OF BEING A TEACHER AND THEIR VIEW ON TEACHING PROFESSION

M. Kayhan KURTULDU*

Abstract

Music teaching is one of the most important application unit of art education. Music education that takes place into the growth and ripening periods of individuals than the elementary age is the important piece of education too because of the personal and behavioral effect of music. In this process the value of the teachers and profession importance of them whose into the operator position of the music education that have an effect over the evolution of the individuals is also getting increased. In this study perception and approach of the students from education faculty music education program to the teacher profession has studied to evaluate. In the scope of the study a questionnaire has applied by prepared to the candidate music teacher intended for the profession perception and opinions of them. In the prepared questionnaire study opinions of the candidate music teachers about profession choice, future view and mechanism has studied to determinate. Results obtained from the questionnaire study has commented after the statistical process. At the end of the statistical process, marking of the answers of the candidate music teachers has made and the assessment about the results has actualized profit by this data.

Key Words: Music, music teacher, teacher perception

---

* Assistant Prof.; Karadeniz Technical University Fatih Faculty of Education Department of Music Teaching Söğütü/Trabzon